

KARJAA: kirkko

MUSEOVIRASTO
RAKENNUSHISTORIAN OSASTO

Helsinki 23.2.1988

No
Viite

Karjaan seurakunta

Asia Karjaan kirkon tarkastus
20.1.1988

Tarkastuksen suorittivat ins. Heikki Hänninen ja konservaattori Pentti Pietarila seurakunnan edustajien kanssa.

Tapulin paanukaton kunnostus: Tapulin paanukate on kunnoltaan sellainen, että se voidaan paikkaamalla saada hyvään kuntoon. Paanut on valmistettu mäntypuusta ja naulattu isokantaisilla takonauloilla. Korjauksessa käytettävät paanut valmistetaan katossa käytetyn mallin mukaan ja kastetaan paksuun tervaän ennen paikoilleen paneamista. Katto tervataan ensin lämpimällä ilmalla imeyttämällä ja toiseen kertaan kylmään aikaan niin, että saadaan syntymään tervakalvo. Tervauksessa käytetään ylivuotista hautatervaa. Samalla tavalla korjataan ja käsitellään vanhaa perua olevat **asehuoneen ja sakariston paanukatot.**

Tapulin kellonsoittotason runkorakenteet tarvitsevat kellojen heilutussuuntaisen tukiristikon, jonka alapää lähtee alemman kerroksen lattiatasolta. Vinotukien puuttumisen aiheuttama liikkuminen osaltaan johti kellojensoiton muuttamiseen läppäys-systeemiksi. **Molemmissa isoissa kelloissa** on kielen lyöntikohdassa havaittavissa metallin kovettumista ja murtumista. Kellojen kääntämistä 90° tulisi tutkia.

Tapulin alaosaan seurakunta on kaavailut kirkollisten esineiden "varasto-museota". Tapulin kiviosan lämmittäminen on lähes mahdotonta, joten esineet tulee valita niin, että ne säilyvät tilan luonnollisissa olosuhteissa. Tapulin ulkomaalaus on tehty 1987 entisiin värisävyihinsä.

Vastauksessa pyydetään viittaamaan kirjelmän numeroon ja päiväkseen

Takonaulat
(Pöytäjävedeltä)

Kirkon runkokuoneen paanukaton korjaus. Nykyinen katto on peräisin 1960-luvulta. Sahatut **paanut on kastettu kreosoottitervaan** ennen asennusta. Katon tervaukset ovat epäonnistuneet, sillä terava ei ole pysynyt pinnoissa. Katto vaatii korjausta, osa paanuisista on haljennut ja pudonnut pois. Paanujen pinta on eroosion takia halkeillut. Seurakunnalla on varastossaan runsaasti katon teon aikaisia kreosootilla käsiteltyjä paanuja, joilla paikkaus tehdään. Katon pintakäsittelytapojen selvittämiseksi kokeillaan tervan ja vahan seosta. Lisäksi voidaan koemateriaaliin lisätä hienojakoista puuhiiltä.

Paanukattojen korjauksesta otetaan kaksi eri tarjousta **tapulin, asehuoneen ja sakariston katoista ja kirkon isosta katosta.** Tarjoukset pyydetään eriteltyinä siten, että saadaan hinnat:

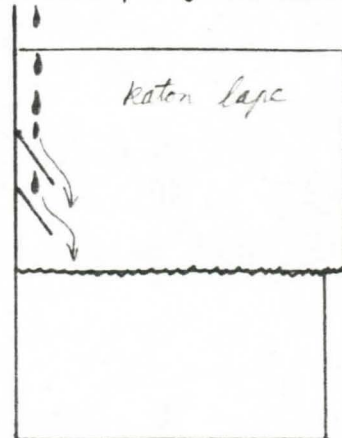
- korjaustyön osuus + tuntiveloitus
- paanujen valmistus + puutavara
- tervaus
- terava

Tervasta pyydetään toimittamaan näytepurkki seurakunnalle.

Kirkon ulkopuolinen maanpinta ja vesien johdatus. Asehuoneen ovelelle laskeva käytävä valumavesineen aiheuttaa ongelmia. Asehuoneen seinähalkeamat voivat syntyä maaperän routaliikkeistä. Routimisen estämiseksi tehdään asehuoneen **perustusten routaeristys** liitepiirustusten mukaisesti. **Maan kaivaminen kirkon välittömässä läheisyydessä tulee tehdä arkeologisena kaivauksena.** Routaeristykseen liittyvänä työnä **lasketaan käytävän pintaa** niin, että pintavedet saadaan johdettua kirkon ohi länteen päin. Kallistukset tehdään aina pois päin kirkon seinustoilta. Vesien poisjohtamiseksi tehdyn pintasalaojan kaivonrenkaat lyhennetään niin, että ne ovat samassa tasossa uuden maanpinnan kanssa. Kaivojen kansiratkaisu tutkitaan myös uudelleen (liitepiirros 2).

Asehuoneen ja sakariston vesikattojen tiiviys runkokuoneen seinää vastaan on osittain puutteellinen. Kirkon katon räystäällä on sakariston yläpuolella vanhat räystäskourun kannakkeet, joiden varaan tehdään tukeva peltinen, mustaksi maalattava kouru. Kourun veden putoamiskohtaan tehdään kivipesä "singelistä", jos-

ta vesi johdetaan pois kirkon seinustalta. Sekä sakariston että asehuoneen paanukattojen seinänpuoleisiin päätyihin tehdään vedenohjausrimat, 2 kpl, jotka ohjaavat veden pois seinän vierestä. Rimat, kork. 3" x lev. 1,5", veistetään panupintaan sopiviksi ja naulataan paksun tervan kanssa paikoilleen noin 45° kulmaan seinään nähden.

Kirkon paloturvallisuus. Kirkkoon on asennettu automaattinen, savuilmaisimiin perustuva hälytysjärjestelmä. Turvallisuuden parantamiseksi voidaan kirkkoon asentaa lisäksi murtohälytystutkat. Sähköasennukset tulee tarkistuttaa riittävän usein ja niin, että tarkastuksista laaditaan pöytäkirja. Ukkossuojauksen tarkistus ja vastusmittaus kuuluu saman tarkastuksen piiriin. Kirkosta ulkolakolle johtavan portaan oven muuttaminen B-60 luokan palo-oveksi parantaa rakenteellista paloturvallisuutta. Kuivaputkisprinklerien tehosta saadut kokemukset ovat varsinkin talvikaudella puutteellisia. Holvatussa kirkossa on lisäksi huomiota kiinnitettävä romahduskuormaan, joka mahdollisesti särkee holvit katastrofitalanteessa.

Kirkon sisätilat. Kirkon länsipäässä olevan hautakappelin, joka kohoaa noin 50 cm lattiatasosta, päälle suunnittelee arkkit. Rejström esinevitriinejä.

Kirkon sisäilmaston kosteustilanteen tarkkailemiseksi olisi hyvä hankkia kosteus-lämpötilapiirturi oheisen liitteen mukaan (nro 1).

Kirkon länsioven ulkopuolen levy ja sakariston ulosmenevän ovi-
aukon sisäovilevy rakennetaan uudestaan entisen mallin mukaan huul-
lettuina, tiivistettyinä ja lämpöeristettyinä.

Heikki Hänninen

Pentti Pietarina